

СХВАЛЕНО

Протокол засідання
педагогічної ради
дошкільного навчального
закладу №12
01.09.2025 №4

Додаток II
до плану роботи на 2025-2026
навчальний рік

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ (ЯСЕЛ - САДКА) №12
ВАРАСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ
на 2025-2026 навчальний рік

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітній процес в дошкільному навчальному закладі у 2025/2026 навчальному році буде організовано відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту» [від 01.01.2025](#); Базового компоненту дошкільної освіти (2021); Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів, затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України [від 24 березня 2016 року №234](#); Порядку організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти, затверджено постановою Кабінету Міністрів України [від 10 квітня 2019 року №530](#) (редакція від 30.08.2025), Положення про очну (денну) форму здобуття дошкільної освіти, затверджено наказом Міністерства освіти і науки України [від 21.05.2025 №747](#); Положення про атестацію педагогічних працівників, затверджено наказом Міністерства освіти і науки України [від 10.09.2024 №1277](#); Переліку рекомендованої МОН навчальної літератури на 2025/2026 навчальний рік; Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах дошкільної освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 04.03.2025 № 407), власного Статуту та інших нормативно-правових документів у сфері освіти.

Організація харчування у ЗДО здійснюється відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України [від 24 березня 2021р. № 305](#) «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» (із змінами) з дотриманням норм харчування, вимог санітарного законодавства, законодавства про безпечність та окремих показників якості харчових продуктів.

Введення в Україні воєнного стану позначається на всіх сферах людського життя. Особливих змін зазнає дошкільна галузь. Проте, заклад працює у очному режимі, з дітьми як нашої територіальної громади, так і внутрішньо переміщених осіб. Питання організаційних аспектів діяльності ЗДО в умовах воєнного стану регулюються Законами України та листами Міністерства освіти і науки України.

Мета освітньої програми - реалізація оптимального комплексу освітніх компонентів та змістових напрямів організації життєдіяльності в межах вікової компетентності дітей від 1 до 6 (7) років із поступовим ускладненням змістової наповнюваності на кожному віковому етапі, спланованих для досягнення вихованнями результатів, визначених Державним стандартом дошкільної освіти; організація життєдіяльності та здійснення корекційно-розвиткових занять з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах воєнного стану.

Завдання програми - формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини; виховання елементів природодоцільного світогляду, розвиток та утвердження позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля, до практичної та духовної діяльності людини та культурних цінностей українського народу; розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей. Сформованість мінімально достатнього та необхідного рівня життєвих навичок і компетентностей дитини перших 6 (7) років життя, що забезпечує її повноцінний психофізичний та особистісний розвиток і психологічну готовність до навчання у школі.

Структура програми:

- інформаційні відомості;
- основні освітні завдання;
- загальний обсяг навантаження та очікувані результати навчання вихованців;

- перелік, зміст і взаємозв'язок освітніх напрямів, логічна послідовність їх вивчення;
- форми організації освітнього процесу.

ІНФОРМАЦІЙНІ ВІДОМОСТІ

Юридична адреса дошкільного навчального закладу (ясел-садка) №12 Вараської міської ради Рівненської області: мікрорайон Вараш, будинок 35, м.Вараш, Рівненська область, 34400, E-mail: zdo12varash@ukr.net

Режим роботи дошкільного навчального закладу 5-ти денний з 11-ти годинним перебуванням дітей: з 7⁰⁰ до 18⁰⁰ год.

Мова навчання дітей українська.

Навчальний рік у закладі розпочинається 1 вересня 2025 року.

Літній період – з 1 червня 2026 року по 31 серпня 2026 року.

Педагогічною радою закладу встановлено **канікули** у такі терміни:

- осінні канікули – 27 жовтня 2025 року – 02 листопада 2025 року;
- зимові канікули – 29 грудня 2025 року – 11 січня 2026 року;
- весняні канікули – 23 березня 2026 року – 29 березня 2026 року.

У період канікул пізнавальні заняття з вихованцями не проводяться, а лише фізкультурно-оздоровча і художньо-продуктивна діяльність.

Нормативна наповнюваність дошкільного закладу 220 місць.

Функціонує 12 груп: 4 групи дітей раннього віку (1 група від 1 до 2 років, 3 групи від 2 до 3 років), 8 груп дітей дошкільного віку (від 3 до 6 (7) років), 3 групи інклюзивні, де виховується 6 дітей з ООП.

На вересень 2025-2026 навчального року заклад має таку наповнюваність:

№ групи	Вік дітей	Нормативна наповнюваність	Кількість дітей
Група №1(новий набір)	ранній вік (з 1 до 2 років)	10	12
Група №2(новий набір)	ранній вік (з 2 до 3 років)	15	14

Група №3, інклюзивна	середній дошкільний вік (з 4 до 5 років)	20	20
Група №4	ранній вік (з 2 до 3 років)	15	16
Група №5	ранній вік (з 2 до 3 років)	15	16
Група №6	молодший дошкільний вік (з 3 до 4 років)	20	20
Група №7	молодший дошкільний вік (з 3 до 4 років)	20	21
Група №8, інклюзивна	старший дошкільний вік (з 5 до 6 (7) років)	20	20
Група №9	середній дошкільний вік (з 4 до 5 років)	20	20
Група №10 інклюзивна	старший дошкільний вік (з 5 до 6 (7) років)	20	21
Група №11	середній дошкільний вік (з 4 до 5 років)	20	20
Група №12	старший дошкільний вік (з 5 до 6 (7) років)	20	22
Всього 12 вікових груп		215	222

До послуг дітей в дошкільному навчальному закладі (яслах-садку) №12:

- музична зала – 91,4 м²;
- фізкультурна зала – 96,2 м²;
- басейн – 159,5 м²;
- кабінет практичного психолога - 44,3 м²;
- медичний кабінет – 15,7 м²;
- методичний кабінет – 53,7 м²;
- 12 групових приміщень та ігрових майданчиків.

Створення відповідних умов для повноцінного розвитку та комфортного перебування дітей у закладі забезпечують відповідальні фахівці. За можливістю та за наявності відповідного фінансування ведуться ремонтні роботи та оновлюється розвивальне середовище.

ОСНОВНІ ОСВІТНІ ЗАВДАННЯ

Пріоритетним напрямом роботи дошкільного навчального закладу (ясел-садка) №12 є виховання екологічної культури дошкільників та сталого стилю життя. Сучасний дошкільний навчальний заклад є першою сходинкою збагачення дітей знаннями про природне оточення. Цілеспрямований процес формування відповідального ставлення дошкільників до природи в усіх видах навчальної діяльності та спілкування з природою складають сутність екологічної освіти й виховання, які конкретизують і поглиблюють основну мету – формування сталого розвитку.

Принциповим є необхідність забезпечення рівного доступу до якісної освіти, утвердження новітніх педагогічних технологій, спрямованих на підвищення якості і конкурентоспроможності закладу дошкільної освіти, вирішення стратегічних завдань, що стоять перед закладом в нових екологічних, економічних і соціокультурних умовах міста.

Аналіз діяльності колективу, результати діагностування та SWOT-аналіз дозволили зобразити перспективи розвитку закладу, що підтверджують необхідність працювати в умовах ринку, розуміти, що тільки високий професіоналізм, творчість, ініціатива допоможуть педагогу знайти своє місце та самореалізуватися в професії. Адже в сучасних умовах вихователь повинен мати найвищий рівень фахової підготовки та високий інтелектуально-креативний потенціал, бути впевненою в собі людиною, яка дотримується чотирьох основних правил спілкування: *ввічливість, природність, гідність і тактовність*.

Одним із провідних завдань методичної діяльності дошкільного закладу є забезпечення необхідних умов для творчої діяльності педагогів, надання їм допомоги у проходженні ступенів становлення й розвитку системи роботи; оптимізація екологічного виховання дітей дошкільного віку; виявлення інноваційних форм і методів роботи вихователів щодо формування у дітей екологічної культури; поширення кращого педагогічного досвіду стосовно сталого розвитку.

Сталий розвиток - саме те, до чого прагне наш колектив.

Освіта для сталого розвитку тісно пов'язана із сьогоденням і майбутнім кожного з нас. Основним її завданням є засвоєння педагогами, дітьми, а через них — батьками надзвичайно важливих навичок екологічно, економічно й соціально доцільної поведінки для забезпечення здорового та якісного життя нинішніх та прийдешніх поколінь.

Робота педагогів спрямована на зміну пріоритетів у різних напрямках, формах і методах роботи. В основу покладено формування прагнення пізнавати, відкривати нове, дошукуватись істини, створювати моделі співпраці дитини і педагога, організації пізнавального процесу на основі знань та життєвого досвіду. Плідна співпраця усіх учасників освітнього процесу набуває найактуальнішого змісту, насамперед по створенню та оптимізації гармонійного розвивального середовища для дорослих і дітей.

Концепція сталого розвитку ставить фундаментальне завдання – поєднати динамічний економічний розвиток з наданням рівних можливостей кожному члену суспільства шляхом підвищення ефективності використання ресурсів та ліквідації залежності між економічним зростанням та забрудненням довкілля. Тому, концепція сталого розвитку передбачає об'єднання трьох основних складників: *економічного, соціального та екологічного*, що і стане основою освітньої діяльності ЗДО впродовж наступного навчального року.

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВАНТАЖЕННЯ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВИХОВАНЦІВ

Для дітей віком від 1 до 3 років проводяться заняття тривалістю до 10 хвилин. Тривалість одного заняття у молодшій групі - не більше 15 хвилин; у середній – до 20 хвилин; у старшій – до 25 хвилин. Максимально допустима кількість занять у першій половині дня в молодшій та середній групах не перевищує двох, у старшій - трьох організованих навчальних занять. У середині та наприкінці занять, що потребують високого інтелектуального напруження чи статичної пози дітей, проводяться фізкультурні хвилини. Заняття, які потребують підвищеної

пізнавальної активності, проводяться переважно в першу половину дня та у дні з високою працездатністю (вівторок, середа), чергуються із заняттями з музики та фізкультури.

Тривалість перерв між заняттями становить не менше 10 хвилин.

Організовувати освітній процес слід з урахуванням збалансованого поєднання: спеціально організованої діяльності, що проводиться вихователем; партнерської діяльності, у якій вихователь і дитина є рівноправними учасниками освітнього процесу; самостійної діяльності, у якій дитина є ініціатором власної активності. Значному скороченню організованих форм навчальної діяльності (занять) сприяє блочно-тематична організація освітнього процесу на засадах інтеграції, яка істотно знижує навчальне навантаження на дітей. При цьому тривалість інтегрованого заняття дещо збільшується за рахунок постійної зміни різних видів дитячої діяльності (на 5, 10, 15 хвилин відповідно у молодшій, середній, старшій групах), проте інтегроване заняття може замінити всі інші, крім занять з фізкультури й музики. Тобто, щодня проводиться одне інтегроване заняття, закріплюючи набуті або здобуваючи дітьми нові знання і вміння в різних видах діяльності. Не дозволено вимагати від дітей виконання домашніх завдань.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в розкладі занять та діяльностей закладу, який затверджено керівником. Планування освітнього процесу в кожній групі здійснюється педагогами з огляду на потреби, інтереси та можливості дітей, а також відповідно до освітньої програми закладу, не перевищуючи максимальне навчальне навантаження, визначене цим документом.

**Максимальне навчальне навантаження
у дошкільному навчальному закладі (яслах-садку) №12**

Назва заняття	Кількість занять на тиждень за віковими групами				
	Ранній вік (1-2 роки)	Ранній вік (2-3 роки)	Молодший дошкільний вік (3-4 роки)	Середній дошкільний вік (4-5 років)	Старший дошкільний вік (5-6 років)
Я у світі	0,5	0,5	-	-	-
Довкілля	0,5	0,5	-	-	-
Я у світі + художня література (інтегроване)	-	-	1	1	1
Довкілля + малювання (інтегроване)	-	-	1	1	1
Мовлення	-	-	1	1	1
Художньо-мовленнєва діяльність	1	1	-	-	-
Логіка і математика	-	-	1	1	1
Конструювання	1	1	1	0,5	-
Малювання	0,5	0,5	-	-	-

Ліплення	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Аплікація	-	-	0,5	0,5	0,5
Музика	2	2	2	2	2
Сендплей (вода,пісок)	1	1	-	-	-
Сенсорика	1	1	-	-	-
Грамота/письмо	-	-	-	-	1
Художньо-театралізована діяльність	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Сюжетно-рольова гра	-	-	0,5	1	1
Сюжетно-відображувальна гра	-	1	-	-	-
Господарчо-побутова праця	-	-	0,5	1	1
Художня праця	-	-	-	0,5	1
Фізкультура/басейн*	2	2/2	2/2	2/2	2/2
Читайлик (варіативний складник)	-	-	1	1	1
Всього	8,5	9,5	10,5	11,5	12,5

*Години, передбачені для фізкультурних занять та плавання, не враховуються під час визначення навчального навантаження на дітей. Заняття з плавання проводяться при сприятливій безпековій ситуації.

В освітньому процесі закладу реалізується зміст інваріантного та варіативного складників Державного стандарту дошкільної освіти за комплексними та парціальними програмами.

ПЕРЕЛІК освітніх програм для використання у дошкільному навчальному закладі (яслах-садку) №12

№ з/п	Назва	Автор	Мова видання	Документ про надання грифа
1.	Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) 2021 р.	наук. керівник Піроженко Т.О.	українська	Наказ МОН від 12.01.2021р. № 33

Інваріантний складник
Комплексні програми

2.	Я у Світі. Програма розвитку дитини від народження до шести років	за загальною науковою редакцією Кононко О.Л.	українська	Наказ МОН від 05.09.2024 № 1264 Зареєстров. у Каталозі за № 1.0056-2024
3.	Українське дошкілля. Програма розвитку дитини дошкільного віку	авт. Білан О.І.	українська	Протокол № 6 від 03.12.2021р. Зареєстров. у Каталозі за № 1.0025-2021
Парціальні програми				
4.	Горизонтальний пластичний балет (пластик-шоу). Програма з фізкультурно-корекційної роботи у дошкільних навчальних закладах за авторською естетико-оздоровчою системою	Єфіменко М. М. Єфіменко Ю.В.	українська	Лист ІМЗО від 23.11.2020 № 22.1/12-Г-1001
5.	Дошкільнятам – освіта сталого розвитку. Парціальна програма	Гавриш Н.В., Пометун О.І.	українська	Протокол № 2 від 11.04.2024 року Зареєстров. у Каталозі за № 1.0010-2024
6.	Про себе треба знати, про себе треба дбати. Парціальна програма з	авт. Лохвицька Л.В.	українська	Протокол № 5 від 21.08.2024 року Зареєстров. у Каталозі за № 1.0049-2024

	основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку			
Варіативний складник				
7.	Мої перші гроші: парціальна програма з розвитку фінансової грамотності та формування фінансових компетентностей у дітей старшого дошкільного віку	Ролік В., Гавриш Н., Косенчук О., Піроженко Т.	українська	Протокол №3 від 31.05.2024 року Зареєстров. у Каталозі за №1.0019-2024
8.	Вчимося читати. Навчально-розвивальний посібник (Частина 1)	Л.Шелестова	українська	

Необхідною умовою збереження і зміцнення усіх складників здоров'я, а отже й повноцінного і своєчасного розвитку фізичної, соціально-моральної, інтелектуально-пізнавальної, емоційно-ціннісної, творчої та інших сфер дитячої особистості є застосування в освітньому процесі дошкільного навчального закладу науково вивірених, експериментально апробованих інноваційних освітніх методик і технологій здоров'язбережувального і пізнавального спрямування.

Поряд з традиційними засобами навчання, виховання і оздоровлення дошкільників у практиці роботи нашого закладу знаходять місце такі **інноваційні технології і методики**:

1.	Здоров'язбережувальна технологія – «Сендплей» (ігри з піском)	Групи раннього віку
2.	Методика М.Єфименка - гімнастика пробудження після денного сну	Групи молодшого дошкільного віку Групи середнього дошкільного віку

3.	Раннє читання за методикою Л. Шелестової	Групи молодшого дошкільного віку Групи середнього дошкільного віку Групи старшого дошкільного віку
4.	Складання розповідей за серіями сюжетних картин на основі літературних творів (А. Богуш, Н.Гавриш)	Групи старшого дошкільного віку
5.	Круги Луллія в роботі з дошкільниками	Група молодшого дошкільного віку №7
6.	Мнемотехніка – технологія ефективного засвоєння інформації в умовах сучасної освіти	Всі групи

З метою повноцінного фізичного розвитку дітей, формування у них основ здорового способу життя шляхом оптимізації рухової активності і посилення опірності дитячого організму хворобам, дошкільний навчальний заклад забезпечує проведення різнопланової фізкультурно-оздоровчої роботи у таких організаційних формах:

- заняття з фізичної культури/плавання *(за сприятливої безпечної ситуації)*;
- малі форми активного відпочинку під час організованої освітньої діяльності (фізкультурні хвилини, фізкультурні паузи/динамічні перерви);
- форми оптимізації рухової активності у повсякденному житті (ранкова гімнастика, гімнастика після денного сну, рухливі ігри, заняття фізичними вправами/фізкультурні комплекси на прогулянках, походи в межах дошкільного закладу/дитячий туризм, фізкультурні свята і розваги, самостійна рухова діяльність, дні здоров'я, індивідуальна робота з фізичного виховання);
- загартувальні й профілактичні процедури.

Організоване навчання у формі фізкультурних занять проводиться з однорічного віку. Тривалість занять для дітей раннього віку – 10-15 хвилин, у віці 3-4 років - 20-25 хвилин, 5-6 років - 25-30 хвилин. Фізкультурні заняття проводять не менше 2-х разів на тиждень.

Окрім занять з фізкультури, у дошкільному навчальному закладі проводяться заняття з плавання *(на час воєнного стану призупинено)*, що є унікальним засобом оздоровчого впливу на організм дитини, вдосконалення рухів, розвиток фізичної витривалості, самостійності, наполегливості тощо. Навчання плавання у закладі розпочинається з третього року життя двічі на тиждень. Заняття з плавання організовуються з окремими підгрупами дітей: 3-й рік життя – по 5-6 дітей, 4-й рік – по 8-10, 5-7-й роки життя – по 10-12 дітей. Перші заняття короткотривалі – 5-7 хвилин. Поступово їхню тривалість для дітей третього року життя доводять до 10-15 хвилин, для дітей четвертого року життя – 10-20 хвилин, для дітей п'ятого року - до 20-25 хвилин, для дітей старшого дошкільного віку – до 30 (40) хвилин. Заняттям в басейні обов'язково передують гігієнічні процедури.

Найдоцільніший час для занять: після сніданку – з 9-30 до 12-30, після денного сну – з 15-15 до 17-30.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті дошкільної освіти, формуються очікувані результати навчання, які реалізують педагоги у рамках кожного освітнього напрямку.

ПЕРЕЛІК, ЗМІСТ І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСВІТНІХ НАПРЯМІВ, ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ ЇХ ВИВЧЕННЯ

Інваріантний складник

Інваріантна складова змісту дошкільної освіти формується на державному рівні і є обов'язковою для навчальних закладів різних типів і форм власності, що забезпечують реалізацію завдань дошкільної освіти. З огляду на важливість дошкільного дитинства як базового періоду для формування способів пізнання, розуміння та відображення внутрішньої (психічної) та зовнішньої (Всесвіт) картини світу, змістом Базового компонента дошкільної освіти визначено освітні напрями, що забезпечують засвоєння дитиною способів (механізмів) розвитку (саморозвитку), набуття знань, умінь і навичок дитини. Інваріантний складник стандарту дошкільної освіти систематизовано за освітніми напрямками «Особистість дитини», «Дитина в соціумі», «Дитина в природному довкіллі», «Дитина у світі мистецтва», «Гра дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Мовлення дитини», що забезпечує неперервність змісту освітніх напрямів дошкільної та початкової ланок. Виключення з інваріантного складника будь-якого з освітніх напрямів порушує цілісність розвитку дитини на рівні дошкільної освіти і наступність її в початковій школі.

Освітній напрям **«Особистість дитини»** передбачає: формування позитивного образу «Я», створення бази особистісної культури дитини, її активної життєдіяльності; виховання в дитини позитивного ставлення до своєї зовнішності, формування основних фізичних якостей, рухових умінь, культурно-гігієнічних, оздоровчих навичок та навичок безпечної життєдіяльності. На кінець дошкільного періоду життя в дитини мають бути сформовані базові якості особистості: довільність, самостійність і відповідальність, креативність, ініціативність, свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, самоствавлення, самооцінка. Освітній напрям «Особистість дитини» з урахуванням вікових особливостей вихованців реалізується через окремі заняття: «Я у світі» (розділи «Валеологія», «ОБЖД»), «Фізкультура», «Басейн», «Сендплей» (ранній вік).

Зміст освітнього напрямку **«Дитина в соціумі»** передбачає формування у дітей навичок соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим. Завдяки спілкуванню з дорослими, як носіями суспільно-історичного досвіду людства, в дитини з'являються інтерес та вміння розуміти інших, долучатися до спільної діяльності з однолітками та дорослими, об'єднувати з ними свої зусилля для досягнення спільного результату, оцінювати власні можливості, поважати бажання та інтереси інших людей. Взаємодія з іншими людьми є своєрідним видом входження дитини в людський соціум, що вимагає вміння узгоджувати свої інтереси, бажання, дії з іншими членами суспільства. Освітній напрям «Дитина в соціумі» з урахуванням вікових

особливостей вихованців реалізується через окремі заняття: «Я у світі» (розділи «Люди», «Сім'я», «Родина»), «Ознайомлення з довкіллям», «Довкілля», «Господарчо-побутова праця».

Зміст освітнього напрямку **«Дитина в природному довкіллі»** містить доступні дітям дошкільного віку уявлення про природу планети Земля та Всесвіт, розвиток емоційно-ціннісного та відповідального екологічного ставлення до природного довкілля. Природнича освіченість передбачає наявність уявлень дитини про живі організми і природне середовище, багатоманітність явищ природи, причинно-наслідкові зв'язки у природному довкіллі та взаємозв'язок природних умов, рослинного і тваринного світу, позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи. Ціннісне ставлення дитини до природи виявляється у її природодоцільній поведінці: виважене ставлення до рослин і тварин; готовність включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою; дотримання правил природокористування. Освітній напрям **«Дитина в природному довкіллі»** з урахуванням вікових особливостей вихованців реалізується через окремі заняття: «Ознайомлення з природою», «Довкілля», «Художня праця».

Освітній напрям **«Дитина у світі мистецтва»** передбачає формування почуття краси в її різних проявах, ціннісного ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва, розвиток творчих здібностей, формування елементарних трудових, технологічних та художньо-продуктивних навичок, самостійності, культури та безпеки праці. Результатом оволодіння дитиною різними видами предметної та художньої діяльності є сформоване емоційно-ціннісне ставлення до процесу та продуктів творчої діяльності, позитивна мотивація досягнень; здатність орієнтуватися в розмаїтті властивостей предметів, розуміти різні способи створення художніх образів, виявляти інтерес до об'єктів, явищ та форм художньо-продуктивної діяльності, а також оволодіння навичками практичної діяльності, культури споживання. Освітній напрям **«Дитина у світі мистецтва»** з урахуванням вікових особливостей вихованців реалізується через окремі заняття: «Малювання», «Ліплення», «Аплікація», «Я у світі» (розділ «Народознавство»), «Музика», «Художня праця», «Господарчо-побутова праця».

Освітній напрям **«Гра дитини»** передбачає розвиток у дітей творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності та формування у них стійкого інтересу до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому. Гра забезпечує задоволення ігрових уподобань кожної дитини, сприяє виникненню дружніх, партнерських стосунків та ігрових об'єднань за інтересами, спонукає до обміну думками, оцінювання себе й інших, заохочує до імпровізації, висловлювання власних оцінно-етичних суджень. Освітній напрям **«Гра дитини»** з урахуванням вікових особливостей вихованців реалізується через окремі заняття: «Художньо-театралізована діяльність», «Сюжетно-рольова гра», «Конструювання».

Освітній напрям **«Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»** передбачає сформованість доступних для дитини дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів навколишнього світу. Показником сформованості цих уявлень є здатність дитини застосовувати отримані знання у практичній діяльності (ігрова, трудова, сенсорно-пізнавальна, математична тощо), оволодіння способами пізнання дійсності, розвиток у неї наочно-дієвого, наочно-образного, словесно-логічного мислення. Даний

напрям спрямований на інтеграцію змісту дошкільної освіти, формування у дітей пошуково-дослідницьких умінь, елементарних математичних уявлень, цілісної картини світу, компетентної поведінки в різних життєвих ситуаціях. Освітній напрям «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» з урахуванням вікових особливостей вихованців реалізується через окремі заняття: «Сендплей», «Сенсорика» (ранній вік), «Логіко-математичний розвиток».

Освітній напрям «**Мовлення дитини**» передбачає засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях. Оволодіння мовою як засобом пізнання і способом специфічно людського спілкування є найвагомішим досягненням дошкільного дитинства. Мова виступає «каналом зв'язку» для одержання інформації з немовних сфер буття, засобом пізнання світу від конкретно-чуттєвого до понятійно-абстрактного. Мовленнєве виховання забезпечує духовно-емоційний розвиток дитини через органічний зв'язок із національним вихованням. Мовленнєва діяльність дітей дошкільного віку складається із різних видів говоріння та слухання, під час якої формуються мовленнєві вміння і навички. Освітній напрям «Мовлення дитини» з урахуванням вікових особливостей вихованців реалізується через окремі заняття: «Художньо-мовленнєва діяльність» (ранній вік), «Розвиток мови», «Художня література», «Грамота/письмо» (старший дошкільний вік).

Варіативний складник

Варіативний складник змісту дошкільної освіти визначається дошкільним навчальним закладом з урахуванням особливостей регіону, індивідуальних освітніх запитів дітей та побажань батьків або осіб, які їх замінюють.

Освітній напрям «Мовлення дитини. Основи грамоти» реалізується на заняттях “Читайлик” з дітьми дошкільного віку. Мовленнєва компетентність у площині оволодіння основами грамоти — це здатність дитини до фонематичного сприйняття, звукового аналізу елементів мови, готовність до письма, друкування і читання свого імені, простих слів. Емоційно-ціннісне ставлення: виявляє інтерес до друкованого тексту, бажання навчитися читати, складати, друкувати склади і слова. Дитина мотивована оволодіти грамотою як важливою ознакою дорослої культурної людини. Виокремлює з мовленнєвого потоку речення, сприймає його як кілька пов'язаних змістом слів, що висловлюють завершену думку. Здатна здійснювати звуковий і складовий аналіз слів, самостійно складати звукові схеми слів відповідно до порядку й характеристики звуків у словах (голосний чи приголосний, твердий чи м'який приголосний); виокремлювати наголос у словах; складати речення, виділяти послідовність слів у реченні, складів та звуків у словах. Виявляє здатність ділити слова на склади з орієнтацією на голосні звуки, визначенні кількості та послідовності складів; записувати друкованими літерами своє ім'я і короткі прості слова. Демонструє готовність до письма: здатність координувати рухи очей і кисті руки та впевнено рухатися по площині, вздовж рядка під час виконання графічних завдань. Здатна розрізняти усне і писемне мовлення, розповідь і друкований текст.

Освітній напрям «Дитина в соціумі. Соціально-фінансова грамотність» реалізується у повсякденному житті з дітьми старшого дошкільного віку за програмою «Мої перші гроші: парціальна програма з розвитку фінансової грамотності та формування фінансових

компетентностей у дітей старшого дошкільного віку». Соціальна компетентність у площині знань і навичок фінансової грамоти – це здатність дитини усвідомити, хто вона є і як потрібно взаємодіяти з іншими людьми, надихає дитину вивчати свої права і обов'язки, планувати бюджет, раціонально використовувати ресурси, заощаджувати, оцінювати наявні можливості, формує підприємницькі здібності та розвиток лідерських якостей, акцентує увагу на ролі сім'ї та сімейних цінностях у вихованні.

Логічна послідовність вивчення освітніх напрямів розкривається у блочно-тематичних, календарних (з елементами методичного конструктора) та перспективних планах педагогів усіх вікових груп, інструкторів з фізкультури, керівників музичних.

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Набуття різних видів компетентностей дитиною дошкільного віку відбувається у відповідних видах діяльності: ігровій - провідній для дітей дошкільного віку; руховій; природничій; предметній; образотворчій, музичній, театральній, літературній; сенсорно-пізнавальній і математичній; мовленнєвій; соціокультурній та інших, вимагає практичного засвоєння дитиною системи елементарних (доступних) знань про себе та довкілля, моральних цінностей, умінь доречно застосовувати набуту інформацію. Організоване навчання проводиться у формі занять, починаючи з 2-го року життя (по підгрупах). Впродовж дня рівномірно розподіляються всі види активностей за основними освітніми напрямами залежно від бажань та інтересу дітей.

Ініціатива вихователя у виборі форм організації освітнього процесу не обмежується. Від педагогів вимагається вміння розподілити у часі діяльність малюків різних вікових груп, забезпечити особистісно-орієнтований, диференційований, індивідуальний, діяльнісний, інтегрований, ігровий та інші сучасні підходи до організації дитячої життєдіяльності у дошкільному навчальному закладі.

Ефективність освітнього процесу значною мірою залежить від дотримання розпорядку дня, раціонального поєднання і чергування в ньому різноманітних форм роботи з дітьми, доцільної організації рухового, санітарно-гігієнічного режимів та інших чинників.

Форми організації освітнього процесу: дидактичні ігри, екскурсії, квести, екологічна стежина, пішохідні переходи, прогулянки, свята, розваги, екологічні проекти, сюжетно-відображувальні та сюжетно-рольові ігри, інсценізації, заняття.

Задля забезпечення ефективності комунікації з батьками дітей, які перебувають вдома або за межами країни, вихователями й усіма задіяними в освітньому процесі, рекомендовано обрати оптимальні для виконання кожного конкретного завдання канали комунікації. У складних умовах корисними є сервіси та інструменти комунікації в онлайн-режимі, а саме:

- розміщення на сайті ЗДО рекомендацій для батьків щодо роботи з дітьми, відповідно до їхнього віку;
- створення спільнот батьків із вихователями, психологом, спеціалістами закладу в соціальних мережах Viber, Telegram з використанням електронних платформ Zoom, GoogleMeet з метою надання інформаційно-освітніх та психолого-педагогічних послуг тощо.

Типи занять: фронтальні (вся група); групові (до 15 дітей); індивідуально-групові (до 8 дітей); індивідуальні (1-4 дитини).

Види занять: інтегровані, комплексні, тематичні, комбіновані, домінантні, бінарні.

Розподіл фронтальних, індивідуально-групових занять на тиждень проводиться згідно обсягу навантаження на одну дитину.